

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Test diagnostyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język ukraiński
<i>Poziom:</i>	Poziom podstawowy
<i>Formy arkusza:</i>	EMUU-P0-100-2103
<i>Termin egzaminu:</i>	Marzec 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	4 marca 2021 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zавдання 1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2021 ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10. Zdający odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi

Przykładowe rozwiązanie

Диванний експерт – це людина, яка вдається до експертних оцінок і коментарів, маючи лише поверхові знання про цю проблему.

Zавдання 2. (0–1)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8. Zdający odczytuje sens tekstu ([...] a w nim znaczenie związków frazeologicznych).
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zавдання 3. (0–1)

III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym lub etnicznym.	3.11. Zdający dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów, [...] rozpoznaje i dobiera synonimy i antonimy.
---	--

Schemat punktowania

1 pkt – za dwa poprawnie dobrane synonimy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

¹ Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz. 493, z późn. zm.).

Przykładowe rozwiązanie

зображення

погляд

Завдання 4. (0–2)

III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym lub etnicznym.	3.10. Zdający operuje słownictwem z kręgów tematycznych: życie codzienne [...]. (gimnazjum)
---	---

Schemat punktowania

2 pkt – za dwa poprawne zdania.

1 pkt – za jedno poprawne zdanie.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi

Przykładowe rozwiązanie

Соціальні мережі відіграють значну комунікативну роль у сучасному світі.

Ми проводимо занадто багато часу у соціальних мережах.

Завдання 5. (0–1)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10. Zdający odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za dwa poprawne argumenty.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi

Przykładowe rozwiązanie

Так, впливає. Користувачі соціальних мереж можуть писати й коментувати що завгодно, не відчуваючи відповідальності за свої слова. Вони можуть сховатися за вигаданим ніком чи картинкою з інтернету на аватарці.

Завдання 6. (0–3)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9. Zdający dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego.
--	--

Schemat punktowania

3 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; adekwatny poziom uogólnienia, streszczenie logicznie spójne, właściwa liczba słów.

2 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia LUB logicznej spójności streszczenia.

1 pkt – ze streszczenia wynika, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście; ALE zaburzenia dotyczące poziomu uogólnienia ORAZ logicznej spójności streszczenia.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną LUB brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Автор пояснює природу явищ елітарної і масової літератури. У тексті наводяться головні ознаки, за якими можна віднести книгу до однієї чи іншої категорії. У статті розкривається історія виникнення вищезгаданих понять і пояснюється, чому шанувальникам масліту і високої літератури буває складно знайти спільну мову.

Завдання 7. (0–1)

III. Tworzenie wypowiedzi w języku narodowym lub etnicznym.	3.11 Zadający dostrzega różnice pod względem zakresu i treści w znaczeniu wyrazów, [...] rozpoznaje i dobiera [...] antonimy. (gimnazjum)
---	---

Schemat punktowania

1 pkt – za dwa poprawnie dobrane antonimy.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

справжній

якісний

Завдання 8. (0–1)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9. Zdający hierarchizuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie. (gimnazjum)
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawne uzasadnienie.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Масова література така популярна, тому що звертається до досвіду, близького і знайомого кожній людині.

Завдання 9. (0–1)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8. Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.
--	--

Schemat punktowania

1 pkt – za poprawną odpowiedź.

0 pkt – za odpowiedź niepoprawną lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Б

Завдання 10. (0–1)

II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10. Zdający odczytuje sens tekstów [...] publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.
--	---

Schemat punktowania

1 pkt – za trzy poprawne odpowiedzi.

0 pkt – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. TAK
2. HI
3. TAK

Завдання 11. (0–37)

Тема 1. У чому полягає протистояння добра і зла в душі людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведений уривок і весь твір Миколи Хвильового *Я (Романтика)*. Звернись до іншого тексту культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego [...].	Zdający: 1.1. zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...].
III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1. tworzy dłuższy tekst pisany (rozprawka) zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.
IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7. określa problematykę utworu (gimnazjum) 4.8. rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego ([...]).

Kryteria oceny rozprawki

A	B	C	D	E	F	G	H	Poprawność zapisu
Sformułowane stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	Uzasadnienie stanowiska	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu	
6	12	2	4	2	3	4	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
	9							
3	6	1	2	1	1	2	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
	4							
0	0	0	0	0	0	0	0	Liczne błędy rażące
Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	Uzasadnienie trafne, ale wąskie							
Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	Brak uzasadnienia stanowiska							

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia

A. Sformułowanie stanowiska (np. w postaci tezy lub hipotezy). Zdający powinien zrozumieć problem postawiony w poleceniu i sformułować stanowisko będące rozwiązaniem problemu. Stanowisko jest oceniane ze względu na to, czy jest **udaną próbą rozwiązania problemu**.

Adekwatność to odpowiedniość (zgodność, współmierność) **stanowiska i problemu** (zdający może się zgodzić, nie zgodzić, zachować postawę ambiwalentną wobec istoty problemu).

Stanowisko będące częściowo udaną próbą rozwiązania problemu jest skutkiem niepełnego zrozumienia problemu lub niepełnego zrozumienia tekstu.

Wypowiedź argumentacyjna, w której brak stanowiska, może zawierać jedynie streszczenie tekstu, biografię autora itp. lub rozwijać myśli niezwiązane z poleceniem.

Sformułowanie stanowiska nie musi stanowić wyodrębnionej części rozprawki.

B. Uzasadnienie stanowiska. Uzasadnienie jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne**, czy jest **szerokie i czy jest pogłębione**.

Uzasadnienie nie musi być graficznie wyodrębnioną częścią rozprawki.

Uzasadnienie **trafne** zawiera logicznie poprawne argumenty (czyli stwierdzenia poparte przykładami) za przyjętym rozwiązaniem problemu.

Szerokość uzasadnienia ocenia się na podstawie tego, czy zdający w swojej wypowiedzi odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu.

Uzasadnienie jest **szerokie**, jeśli zdający trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu. **Uzasadnienie jest wąskie**, jeśli zdający trafnie odniósł się tylko do niektórych elementów wskazanych w poleceniu (np. nie odniósł się do podanego w zadaniu tekstu lub nie przywołał innego tekstu kultury).

Uzasadnienie **pogłębione** to uzasadnienie, w którym zdający **wnikliwie** odniósł się w rozwinięciu do **wszystkich elementów** polecenia.

Uzasadnienie jest **częściowe**, jeżeli (a) niektórych argumentów nie można uznać za logicznie poprawne wobec przyjętego stanowiska lub (b) niektóre argumenty są niepoparte przykładami, lub (c) niektóre argumenty są wzajemnie sprzeczne.

Wypowiedź argumentacyjna, w której **brak uzasadnienia**, nie zawiera logicznie poprawnych argumentów

za przyjętym rozwiązaniem problemu lub rozwija myśli niezwiązane ze stanowiskiem.

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na uzasadnienie stanowiska wobec problemu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy świadczący o nieznajomości: (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołanego przez zdającego.

D. Kompozycję ocenia się ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowania tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Należy wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy i akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia stanowiska i uzasadniających je argumentów oraz czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia się na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniem w akapitach. Znaczne

zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu napisanego przez zdającego ocenia się ze względu na **stosowność**.

Styl uznaje się za stosowny, jeśli zachowana jest zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszczalne są drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Styl częściowo stosowny dotyczy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu – np. w wypowiedzi pojawiają się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Styl jest niestosowny, jeśli wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy. Styl wypracowania nie musi być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językową ocenia się ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, np. udziwniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logicznych nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażące i nierażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słów lub fraz o wysokiej frekwencji.

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Wymagania egzaminacyjne 2021	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	Zdający: 1.1. zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej; 1.2. rozpoznaje wartości narodowe związane z własnym dziedzictwem kulturowym, np.: ojczyzna, mała ojczyzna, społeczność, naród, społeczeństwo, obywatelstwo.
III. Tworzenie wypowiedzi	3.1. sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1. tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2. tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4. stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.
IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7. określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.5. odczytuje treści symboliczne utworu; 4.6. wskazuje zastosowane w utworze językowe środki wyrazu artystycznego i określa ich funkcję; 4.9. rozpoznaje podstawowe motywy oraz ich funkcje w utworze; 4.10. wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto); 4.11. wykorzystuje w interpretacji utworu konteksty: literacki, kulturowy, filozoficzny, biograficzny.

Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedostawne	12	Uzasadnienie trafne i pogłębione	2	Brak błędów rzeczowych	4	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	3	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
4	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dostawne	8	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione	1	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	2	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	1	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	4	Uzasadnienie częściowo trafne												
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 2 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia

A. Koncepcja interpretacyjna jest efektem poszukiwania przez zdającego całościowego sensu utworu, tzn. jest pomysłem na jego odczytanie (wyrażonym np. w postaci tezy lub hipotezy interpretacyjnej). Ocenia się ją ze względu na to, czy jest **niesprzeczna z utworem** i czy jest **spójna**, a także czy zdający dociera do sensów niedosłownych interpretowanego utworu, czy czyta go jedynie na poziomie dosłownym.

– Koncepcja jest **częściowo sprzeczna** z utworem, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmencie) znajduje potwierdzenie w tekście.

– Koncepcja jest **całkowicie sprzeczna** z utworem, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmencie) nie znajduje potwierdzenia w tekście.

– Koncepcja jest **spójna**, gdy obejmuje i łączy w całość odszukane przez piszącego sensy utworu.

– Koncepcja jest **niespójna**, gdy jest fragmentaryczna, tzn. rekonstruuje pojedyncze sensy cząstkowe

(np. z poszczególnych strof tekstu) bez wskazania całościowego sensu utworu, oraz gdy zawiera luźno powiązane, niepowiązane lub wzajemnie wykluczające się odczytania sensu utworu (niesprzeczne z interpretowanym utworem).

Brak koncepcji to brak śladów poszukiwania sensu utworu (całościowego i/lub sensów cząstkowych) – praca nie jest interpretacją, a np. streszczeniem.

Koncepcja interpretacyjna nie musi stanowić wyodrębnionej części pracy, może wynikać z jej całościowej wymowy.

B. Uzasadnienie interpretacji jest oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

– Uzasadnienie **trafne** zawiera wyłącznie **powiązane z tekstem argumenty na rzecz odczytania sensu utworu**. Argumenty muszą wynikać ze sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstu.

– Uzasadnienie jest **częściowo trafne**, jeśli w pracy oprócz niepowiązanych z tekstem lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy argumentów został sformułowany przynajmniej jeden argument powiązany z tekstem i wynikający ze sfunkcjonalizowanej analizy.

– Uzasadnienie jest **pogłębione**, jeśli jest osadzone nie tylko w tekście, ale także w potwierdzonych tekstem i przyjętą koncepcją interpretacyjną kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, filozoficznym, kulturowym). Zdający powinien choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.

– Uzasadnienie jest **niepogłębione**, gdy zdający przywołuje argumenty tylko z tekstu albo tylko z kontekstu. Wszystkie argumenty muszą być sfunkcjonalizowane.

C. Poprawność rzeczową ocenia się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na koncepcję interpretacyjną uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd rzeczowy świadczący o nieznamości: (1) tekstu kultury, do którego odwołuje się zdający oraz (2) kontekstu interpretacyjnego przywołanego przez zdającego.

D. Kompozycję ocenia się ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowania tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego gatunkiem wypowiedzi. Należy wziąć pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy i akapity niezbędne dla jasnego przedstawienia koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów oraz czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i konsekwentnie uporządkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń). Kompozycja jest **funkcjonalna**, jeśli podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi w tekście funkcjami retorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

E. Spójność lokalną ocenia się na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akapitach. Znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu napisanego przez zdającego ocenia się ze względu na **stosowność**.

Styl uznaje się za stosowny, jeśli zachowana jest zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez zdającego gatunku wypowiedzi, sytuacji egzaminacyjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Styl częściowo stosowny dotyczy wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu – np. w wypowiedzi pojawiają się wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.

Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Styl jest niestosowny, jeśli wypowiedź zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy. Styl wypracowania nie musi być zgodny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

G. Poprawność językową ocenia się ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, np. udziwniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logicznych nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich **wagę** (błędy rażące i nierażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słów lub fraz o wysokiej frekwencji.